

Til Noregs Ungdomslag

Att.: Solveig Brekke Hauknes

Forberedelse til og gjennomføring av historisk ball og workshop under Nordlek 2018. Oppsummering og refleksjoner ved Erik Hestnes

Forord / Bakgrunn

Jeg ble medlem i NU i 1964 og har innehatt de fleste typer verv i lokallag siden den gang. Instruktor i folkelig dans siden 1970. Mitt første nordiske stevne var i Stockholm dette året, og har siden deltatt på alle unntatt 2, hhv. Island 1989 og Færøyane 2002. Har vært gruppe- og/eller danseleder ved de fleste stevnene.

Torunn H. Bjerkem informerte meg høsten 2009 at Folke Flateland skulle fratre sitt verv som utskottsmedlem i folkedans til Nordlek, og hadde anbefalt henne å spørre meg om å ta ansvaret for å forberede aktivitetene innen historisk dans ved Nordlek 2012 i Steinkjer. Seinere er det NU som har spurt meg om å ta disse oppgavene.

Min interesse for nordisk samarbeid innen folkelig dans har gjort at jeg har fått gode kontaktnett i de nordiske landene. Jeg har ellers vært kontaktperson (lav2) for 'det norske nettverket for historisk dans' siden 2008.

Innledning

Lilja Petra Ásgeirsdóttir - hovedansvarlig for Nordisk ball 2018 - tok allerede høsten 2015 kontakt med meg for informasjon om ulike forhold knyttet til gjennomføring av aktiviteter knyttet til historisk dans i Falun. Det ble flere eposter om temaet etter hvert. Jeg veiledet ut ifra egne erfaringer og temaet historisk dans i et 'Nordlek-perspektiv'. Våren 2018 arrangerte Lilja Petra et kurs i balldansene til Nordlek 2018, i Rättvik-området. Der var jeg m/ektefelle instruktører sammen med Lennart Edsberg m/ektefelle, leder for «Forum for historisk dans och musik» i Sverige.

Den 11.06.2016 sendte Lilja Petra ut et skriv til aktuelle danseledere fra hver nordisk nasjon. Etersom jeg anså henvendelsen for å være et spørsmål til organisasjonen, videresendte jeg den med litt utfyllende informasjon til NU v/Eli, Halldis og Anne Marie den 13.06.2016.

Den 17.06.2016 fikk jeg tilbakemelding fra NU v/Halldis om at de syntes det var fint om jeg kunne ta det norske ansvaret for balldansene under Nordlek i Falun. De syntes også det var OK at man brukte de samme norske dansene i 2018 som i Viborg 2015.

Den 18.06.2016 ble Lilja Petra orientert om at jeg var delegert ansvaret for de 'norske forpliktelsene' knyttet til forberedelse og gjennomføring av historisk dans under Nordlek i Falun.

Dansebeskrivelser, noter, CD-musikk og DVD av dansene ble oversendt Lilja Petra høsten 2016. Både Dag Vårdal og NU som begge har rettigheter knyttet til det aktuelle materialet, var forespeilet at materialet kun skulle gjøres tilgjengelig for de som meldte seg på til det historiske ballet.

Lilja Petra gjorde materialet tilgjengelig i en dropboks for instruktører og deltakere på ballet. Arrangørene av Nordlek la imidlertid alt materiale åpent på «YouTube». Det har fått et etterspill som foreløpig ikke er avklart for Norge sin del. Den saken kommer jeg tilbake til på et seinere tidspunkt.

Gjennomgang av utvalgte balldanser

Onsdag 11. juli, 0900-1500, hadde hvert land ca. 50 minutter til å repetere danser fra egen nasjons program. Instruktørene valgte da å prioritere de dansene som antas å være vanskeligst å huske, i praksis de «store» dansene. For Norges vedkommende ble Fransese og Menuetpolonaise vektlagt, men 'Trondheimar frå Ofoten' ble også repetert. Forsinket start 'spiste' av instruktørenes tid. Mange norske dansere valgte bort gjennomdansingen ettersom de kunne balldansene fra før. De øvrige var tilsynelatende godt fornøyde med gjennomgangen. Det var lunchpause kl. 1200-1300.

Det historiske ballet

Onsdag 11. juli, 1800-2400, på Grand Hotel. Ingen tok imot gjestene ved inngangsdøra eller viste vegen dit vi skulle, i hotellet. Vi måtte leite oss fram til mottakelsen i den Blå Salongen.

Festen startet med 3 retters middag i den flotte Mohrisk Gården. Ballsalen - Lustgården - var en trapp opp. Det ble opphopning utenfor salen og i trappa fordi mange stilte seg der i stedet for å gå inn i salen. Hvor var ballmesteren? De som ventet lengst på å ta heisen opp kom for seint til Polonesen.

Det er alltid pirrende å danse i vakre festsaler. Noen ganger kan fasongen på og søyler i slik saler skape problem når det er 'for mange' dansere. Lustgården hadde imidlertid en ideell fasong, men man kunne ønsket at salen hadde vært større. Det var imidlertid ingen som klaget på forholdene denne gangen, i motsetning til i Viborg i 2015.

Dansen forløp oppskriftsmessig. Som vanlig har danselederne fra de nordiske landene varierende erfaring med å lede dans på slike fester. Noen mangler også basiskunnskap om hvordan rekker (og kanskje også kvadriljer) i henhold til tradisjonen skal orienteres i forhold til musikken.

Dessverre var det enkelte **norske dansere** som da protesterer og prøver å veilede danseleder i stedet for å følge de anvisninger som lederen gir. Det ble imidlertid et vellykket historisk ball.

Jeg fikk ros og takk både av norske og andre deltakere for min innsats under ballet. Hyggelig! Om noen har gitt uttrykk for det motsatte så er det ikke kommet meg for øret.

Workshop historiske danser

Fredag 13. juli, 1400-1450, dvs. ca. 15 minutter på hhv. Norge, Sverige og Finland. Forsinket oppstart stjal også her av instruktørens tid. Vi kom ikke i gang før 1410. Dessuten lite rasjonelt å skulle skifte mikrofon og CDer/musikk mellom så korte økter. Vi 'landet' imidlertid undervisningen kl. 1452. Island og Danmark fikk 25 minutter hver mellom kl. 1500-1550.

For å vise litt av variasjonen i historisk dans tok jeg to ulike innslag: Første tur av Caledonian Kvadrilje (Vårdal et al. 2005) og Feier etter S.H. Walcke 1802 (Vårdal priv.) Sistnevnte er en liten rekkedans der flere av de klassiske elementene forekommer. Begge dansene ble godt mottatt. Noen ønsket beskrivelsen av den siste dansen, men den er foreløpig ikke tilgjengelig.

Det var et overveldende frammøte til den første av workshopene. Noe færre på den siste. Det skyldes nok tidspunktet på dagen. Det var så mange at den tilrettelagte danseplassen i Hall D mellom scene/musikk og teknikker ble for liten. Arrangøren har fått tilbakemelding på at 2 timer fordelt på 5 nasjoner var for lite.

Historisk dans ved Nordlek-stevner

Nordlekstyret v/Torunn H. Bjerkem innkalte enkelte sentrale tillitsmenn og de nordiske lederne av historisk dans til et møte på Scandic fredag 13. juli, kl. 1600-1715. Her ble både erfaringer fra årets arrangement og tanker om endringer for neste Nordlek drøftet. Tilsvarende møte ble avholdt ved Nordlek i Viborg. Dette kontaktmøtet er et viktig forum for utveksling av tanker omkring historisk dans ved Nordlek-stevner. Vi håper dette kan bli et permanent møte med Nordlekstyret.

Arrangør-tabben ved å legge ut materiale underlagt opphavsrett på «YouTube» ble et sentralt punkt. Den saken får som nevnt et etterspill.

Erkki Elehtimäki kunne bekrefte at det blir historisk ball ved Nordlek 2021 i Tampere, Finland. Han skulle formidle ønsket om at «Workshopen», som ble en suksess i Falun, blir utvidet til 50 min. pr. nasjon i Tampere. Det var flere unge dansere fra Island på ballet. Det er ønskelig at nyfikne fra alle nordiske land får en mulighet til lære eldre dansetradisjonene.

Epilog / Etterord

Gjennomføring av aktivitetene i historisk dans hadde svakheter, men de ulike oppleggene ble godt mottatt. At inntreden til det historiske ballet ikke var helt vellykket, ble fort glemt. De øvrige forhold som er anført var det helst instruktørene som led litt under.

Til det neste historiske ballet i Nordlek-regi, Tampere 2021, ønsker Norge å bytte ut 1-2 danser. Det er tradisjon med slike bytter og jeg har allerede noen tanker om hvilke dans(er) som kan gå ut og hvilke ny(e) som kan være aktuelle. Som tidligere bør Dag Vårdal konsulteres både om valg og 'koreografi' i forbindelse med filming/DVD-produksjon.

Jeg vil følge opp temaet «Historisk dans ved Nordlek-stevner» overfor Nordlek-styret i et eget brev. NU vil få kopi av brevet og kontaktpersonen for dette temaet i Tampere vil bli orientert. Ellers kan det nevnes at «Nettverk for historisk dans i Norge» som vanlig har både historisk dans og Nordlek på agendaen til det årlige møte som blir siste helga i oktober.

Vanligvis har henvendelser om historisk dans ved Nordlek-stevnene kommet direkte til meg fordi jeg har jevnlig kontakt med nordiske kolleger. Slike henvendelser vil som vanlig bli videresendt til NU, eventuelt med kommentarer.

Jeg registrerer at Erik Haugros etter flere Nordlek-stevner har etterlyst/antydnet overfor NU at en fra «Nettverket» bør ha en mer aktiv rolle for organisasjonen (NU) under disse stevnene. Jeg vet ikke om det har noe for seg, men *i så fall bør det nok være den som organisasjonen har utpekt som NU sin ansvarlig for de 'historiske danse-aktivitetene' på stevnene.*

Jeg føler at jeg ved dette og tidligere Nordlek-stevner har representerte NU på en tilfredsstillende måte uten en slik rolle.

Takk for tilliten.

Erik Hestnes

Oslo, 9. september 2018